

страждають від кризи чи мають шанси швидко подолати її наслідки та 20-30% акцій другого ешелону.

Кожен з інвесторів може обрати підходящу для себе стратегію та не залишати ринок, що формуватиме умови скорішого подолання кризових явищ.

Висновки. Слідуючи викладеним принципам сучасної портфельної теорії, вплив зовнішніх умов на процес формування й управління портфелем цінних паперів здійснюється через призму толерантності інвесторів до ризику. При зміні зовнішніх умов, принципи інвестування залишаються незмінними. Аби адаптуватися до нових умов інвестори змінюють використання ними підходи формування інвестиційних портфелів.

Використані джерела інформації:

1. Семенкова Е.В. Операции с ценными бумагами. – М.: Перспектива, 1997, с. 115
2. Шарп. У., Алксендер Г., Бейли Дж. Инвестиции: пер. С англ. – М.: Инфра-М, 2001, с.172
3. Рынок ценных бумаг: учебник под ред. В.А.Галанова, А.И.Басова 2-е изд. перераб. и доп. – М.: ФиС, 2004, с. 446
4. Буренин А.Н. Управление портфелем ценных бумаг. – М.: НТО им. ак. Н.И.Вавилова, 2007, с.480
5. Рубцов Б.Б. Современные фондовые рынки. – М.: Альпина, 2007, с. 540

УДК 657.6:355.1(477)

*Алексєнко О.В., ад'юнкт,
Військовий інститут
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка*

ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ У РЕФОРМУВАННІ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Досліджено завдання, функції і значення фінансового контролю у реформуванні Збройних Сил України.

Исследовано задание, функции и значение финансового контроля в реформировании Вооруженных Сил Украины.

The research of tasks, functions and importance of the fiscal control at the Armed Forces of Ukraine has been conducted.

Вступ. У Збройних Силах України, як і в усіх інших сферах, організований фінансовий контроль, метою якого є перевірка законності та обґрунтування фінансових операцій, визначення результатів фінансово-господарської та управлінської діяльності, створення і використання оборонних фінансових ресурсів.

Фінансовий контроль Міністерства оборони виступає як діяльність органів державної влади і військового командування із систематичної перевірки та аналізу фінансово-економічного стану військ для досягнення законності і найбільшої ефективності витрачання коштів, що виділяються на оборону.

В умовах реформування Збройних Сил України, скорочення видатків на оборону та недостатності бюджетних коштів фінансовий контроль у Збройних Силах України набуває особливо важливого значення, тому є сенс дослідити його зміст, завдання, функції і значення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загальні положення фінансового контролю у Міністерстві оборони України досліджували у своїх наукових працях українські і російські вчені такі як, Андресюк Б.Г., Мунтіян В.І., Марко І.Ю., Ващенко І.В, Вороб'їов В.В, Ермаков С.М., Семеніхін І.М., Федоренко Р.М та інші.

На нашу думку, впроваджені в життя їх наукові праці зробили великий внесок у розвиток фінансового контролю у Збройних Силах України, але потрібно і надалі досліджувати його стан з метою удосконалення і більш якісного впливу на реформування Української армії.

Постановка завдання. Завданням даної публікації є вивчення змісту, завдань фінансового контролю, його функцій і значення у реформуванні Української армії, а також внесення рекомендацій і пропозицій для покращення контрольово-ревізійної роботи у Збройних Силах України, що повинно позитивно вплинути на розвиток їх фінансової системи.

Результати. В сучасних умовах економічної кризи та зростаючої боротьби з такими негативними явищами в нашому суспільстві, як організована економічна злочинність і корупція, особливо актуального значення набуває удосконалення організації і впровадження фінансового контролю, у тому числі і у Міністерстві оборони. Але, перед тим як говорити про контрольово-ревізійну систему в Збройних Силах України, необхідно визначитись із самими поняттями контролю та такою його складовою як фінансовий контроль.

Контроль – це процес перевірки, аналізу, оцінки якості виконання поставлених завдань, ефективності тих чи інших форм і методів управління та формування на цій основі необхідних контрольних заходів регулювання і координації в інтересах всієї держави.

Завдання фінансового контролю у збройних силах зводиться до процесу вивчення, порівняння, виявлення недоліків і відображення в бухгалтерському обліку фінансово-господарських операцій та вжиття заходів для їх розв'язання, усунення порушень і їх попередження в подальшому.

Фінансовий контроль – це один із напрямів контролю з боку держави та інших уповноважених законодавством контролюючих органів за законністю і обґрунтованістю формування і використання коштів із визначенням результатів господарської та управлінської діяльності, створенням і використанням фондів фінансових ресурсів на цілі економічного і соціального розвитку держави [1].

Відомо, що фінансовий контроль у Міністерстві оборони України поділяється на державний і громадський.

Державний фінансовий контроль у Міністерстві оборони здійснюється органами державної влади і державного управління, які представляють позавідомчий контроль, і командуванням, контрольно-ревізійними і фінансовими органами Міністерства оборони, який отримав назву "відомчий контроль".

Позавідомчий фінансовий контроль у Міністерстві оборони здійснюють вищі органи державної влади і управління, а з окремих питань Міністерство фінансів України, Державна податкова адміністрація, Пенсійний фонд України, органи державного соціального страхування і фонду зайнятості, а також фінансові органи місцевих органів влади. Головне контрольно-ревізійне управління України поряд із перевіркою питань фінансового забезпечення військ перевіряє організацію, стан і якість контрольно-ревізійної роботи у збройних силах.

Відомчий фінансовий контроль у Міністерстві оборони організовують і проводять вищі за рангом командири (начальники), контрольно-ревізійні і забезпечуючі фінансові органи, а також командири військових частин (установ) та організацій, начальники фінансово-економічних органів відповідно до їх функціональних обов'язків [2].

Громадський фінансовий контроль у Збройних Силах України проводять представники військовослужбовців, працівників, профспілкових організацій. Громадськість бере участь в ревізіях і перевірках, які проводять органи фінансової та контрольно-ревізійної служби. Важливою ланкою громадського контролю у військових частинах (установах) та організаціях є внутрішні перевірочні комісії.

Порядок здійснення контролю за наявністю та доцільністю використання коштів і військового майна посадовими особами військових частин передбачено Статутом внутрішньої служби, Положенням про військове (корабельне) господарство та іншими нормативно-правовими актами.

Відомо, що існує три види контролю: попередній, поточний та наступний.

Попередній контроль здійснюється в період, який передуює підписанню первинних документів і проведенню запланованих

господарських заходів за обліком. Його головною метою є запобігання незаконним і недоцільним витратам матеріальних засобів і коштів. Він здійснюється кожним командиром (начальником) у межах наданих йому прав.

Поточний контроль здійснюється шляхом перевірок виконання кошторисів, ведення бухгалтерського обліку, аналізу дотримання договірних умов, тощо.

Метою наступного контролю є перевірки законності і доцільності здійснених фінансово-господарських операцій у військових формуваннях. Формами наступного контролю є: інвентаризація матеріальних засобів, коштів, розрахунків і зобов'язань; перевірка господарської діяльності; документальна ревізія підсобних підприємств.

Для організації внутрішнього фінансового контролю за фінансовою та господарською діяльністю на початок року видається наказ командира військової частини. У наказі командира повинно бути визначено: склад внутрішньої перевіркової комісії та підкомісії по кожній службі матеріального забезпечення; терміни та порядок проведення планових інвентаризацій, а також перевірок господарської та фінансової діяльності; порядок здійснення окремими посадовими особами статутного контролю за наявністю, якістю, станом, категорійністю, комплектністю, умовами зберігання та видачі матеріальних засобів; відповідальність голови та членів комісій (підкомісій) за якість і своєчасність проведення інвентаризацій, ревізій та перевірок; інші вимоги, спрямовані на підвищення якості внутрішнього фінансового контролю [3].

Як правило, перевірка діяльності служб матеріального та фінансового забезпечення включає в себе аналіз їхньої діяльності з питань продовольчого, медичного, ветеринарного, торговельно-побутового, квартирно-експлуатаційного, фінансового та інших видів забезпечення і дотримання ними законності у витратах матеріальних засобів і коштів. Планові перевірки господарської діяльності військової частини внутрішньою перевірковою комісією проводяться по усіх родах військ і службах один раз на рік станом на 1 липня [4], а фінансово-економічної служби – два рази на рік, станом на 1 липня і 1 січня [5].

Документальні ревізії підсобних підприємств здійснюються представником фінансового органу. Підсобні підприємства – це гуртожитки, житлові управління, майстерні тощо, які знаходяться в штаті військової частини і займаються фінансово-господарською діяльністю.

При документальних ревізіях підсобних підприємств перевіряються:

- наявність прибуткових і видаткових документів, правильність їх оформлення та своєчасність відображення за обліком;
- своєчасність оприбуткування отриманих матеріальних засобів і законність їх використання;

- правильність оформлення документів на виявлені нестачі і псування, своєчасність їх відображення по обліку, прийняття заходів щодо стягнення сум заподіяного збитку з винних осіб;
- правильність і якість складання звітності та дотримання строків її подання;
- законність зарахування отриманих коштів і їх використання відповідно до затверджених кошторисів.

Перевірці підлягають інші питання фінансово-господарської діяльності.

Результати ревізій та перевірок оформляються актами і доповідаються командирам військових частин для інформації і прийняття відповідних рішень [5].

Необхідно підкреслити, що основними завданнями фінансового контролю у Збройних Силах України є контроль за:

- виконанням законодавства України з питань фінансово-господарської діяльності;
- дотриманням законності при витратах коштів, правильною організацією і веденням фінансового господарства, своєчасним фінансовим забезпеченням бойової готовності військ (сил);
- якістю фінансового планування, ціноутворення, виконанням договірних зобов'язань;
- повнотою оприбуткування матеріальних цінностей і правильністю їх списання після реалізації; розрахунками з платними споживачами;
- забезпеченням збереження матеріальних цінностей та коштів; попередженням безгосподарності та марнотратства;
- виконанням кошторису Міністерства оборони України та своєчасним виконанням зобов'язань перед бюджетом; правильним і своєчасним забезпеченням особового складу та працівників Збройних Сил України належним грошовим забезпеченням і заробітною платою;
- станом бухгалтерського обліку, законністю фінансово-господарських операцій, правильністю і достовірністю планових і звітних документів, своєчасністю їх подання;
- станом контрольно-ревізійної роботи, виконанням пропозицій і усуненням недоліків за актами ревізій та перевірок фінансово-господарської діяльності, організацією і станом внутрішнього фінансового контролю.

Крім того, завданням фінансового контролю у Збройних Силах України є: вивчення причин недоліків і порушень у фінансово-господарській діяльності, вживання дієвих заходів щодо їх усунення, вживання заходів щодо своєчасного відшкодування заподіяних державі матеріальних збитків, розробка пропозицій щодо покращення стану фінансово-господарської діяльності; надання командуванню частини допомоги в організації та веденні фінансового господарства; попередження

фактів викривлення звітних даних та інших порушень, пов'язаних із складанням звітності; вивчення досвіду застосування у військах (силах) положень, настанов, інструкцій та інших керівних документів, які визначають норми і порядок фінансового та матеріального забезпечення, з метою їх вдосконалення.

Організація фінансового контролю, керівництво контрольно-ревізійною роботою і відповідальність за її стан у підпорядкованих військах (силах) покладається на командувачів і начальників, у розпорядження яких виділяються кошти та матеріальні цінності. Вищевказані посадові особи зобов'язані:

- розглядати і затверджувати річні плани ревізій фінансово-господарської діяльності підпорядкованих військ (сил);
- не менше одного разу на півріччя розглядати доповіді відповідних начальників про виконання планів ревізій і перевірок, про організацію контрольно-ревізійної роботи та про її результати;
- розглядати матеріали ревізій та перевірок і вживати заходів щодо своєчасного усунення виявлених порушень і недоліків, підвищення якості та ефективності фінансового контролю;
- розглядати результати фінансово-господарської діяльності, вживати необхідних заходів щодо зміцнення фінансової, планової, договірної, касової та штатно-тарифної дисципліни, попередження і припинення безгосподарності, марнотратства і зловживань при витратах коштів і матеріальних цінностей [5].

Командири військових частин згідно з Положенням про фінансове господарство військової частини здійснюють раптові перевірки наявності коштів і цінностей, які знаходяться в ящику для грошей (касі) частини, перевіряють своєчасність і повноту оприбуткування за книгами фінансового обліку готівки, одержаної за чеками в установах банку, і забезпечують проведення документальних перевірок фінансового господарства військової частини внутрішньою перевіркою комісією в установлений термін [5].

На нашу думку, реалізація заходів і завдань фінансового контролю досягається через виконання його функцій, що визначаються інтересами суспільства та суб'єктів господарювання і залежать від дій економічних законів і цілей суспільства, інтереси якого він забезпечує, і поширюється на економічну діяльність усіх сфер держави.

Фінансовий контроль, у тому числі і в збройних силах, виконує такі основні функції: інформаційну, профілактичну, мобілізуючу [6].

Інформаційна полягає в тому, що одержані контрольно-ревізійні результати є підставою для прийняття відповідних управлінських рішень і дій та поведінки контрольно-ревізійних органів стосовно контрольованих військ.

Профілактична покликана виявити негативні явища і сприяти своєчасному їх усуненню. Погодьтеся, в умовах ринкової економіки контролюється вся фінансово-господарська діяльність збройних сил, що спонукає посадових осіб відповідально ставитися до виконання своїх службових обов'язків. З іншого боку, ліквідуються умови, які є причиною безгосподарності.

Мобілізує встановлює не тільки негативні, а й позитивні сторони фінансово-господарської діяльності військ. Позитивний приклад і передовий досвід можуть вплинути на інших посадових осіб, що безумовно сприяє покращенню фінансово-економічного стану військ.

Відповідно до змісту фінансовий контроль збройних сил є функцією управління. Тому функції фінансового контролю спрямовані на забезпечення потреб управління військами.

На нашу думку, крім зазначених функцій фінансового контролю, можна виділити також такі, які мають місце і у збройних силах:

- спостереження за діяльністю та фактичним станом військових формувань;

- пізнавальна – виявлення причин і доведення фактів, що негативно впливають на функціонування системи управління та упорядкування адміністративних відносин;

- аналітична – одержана під час проведення контролю, є підставою для прийняття адекватних управлінських рішень і здійснення конкретних дій, щоб забезпечити нормальне функціонування і сприяння покращенню діяльності і військових структур за допомогою економічних важелів і стимулів;

- попереджувальна – означає недопущення фінансових та інших порушень і зловживань;

- перспективно-дійова – надання пропозицій і рекомендацій для вжиття заходів із удосконалення всієї системи управління військами.

Функціям контролю відведено в управлінському процесі особливе місце і вони нерозривно пов'язані із реалізацією інших функцій управління. Найбільш наближена функція контролю також до функції обліку. Підкреслимо, що тісно пов'язана функція контролю з прийняттям управлінських рішень. Це пояснюється призначенням контролю як джерела інформації, використання якого дозволяє зробити висновки про зміст управління військами, її якість, результативність. Якщо кінцевою метою управлінського рішення є створення чогось нового і приведення в дію, зміна чогось застарілого, покращення, то систематична і кваліфікована перевірка на шляху від прийняття рішення до його виконання виступає як необхідна умова успіху реформування Збройних Сил України.

Фінансовий контроль в армії повинен бути універсальним і кваліфікованим за створенням, розподілом і витрачанням оборонних грошових фондів.

Підкреслимо, що саме сьогодні, коли Урядом України поставлені нові завдання щодо реформування збройних сил з переходом на професійну основу, важлива роль у вирішенні цих завдань належить фінансовому контролю.

В умовах економічної кризи Президент та Уряд України вимагають доцільно та економно витратити фінансові та матеріальні оборонні ресурси, своєчасно виявляти резерви і спрямовувати їх за призначенням, впевнено вести боротьбу з порушеннями фінансової дисципліни. Зрозуміло, що зазначене реалізується через державну і контрольно-ревізійну службу Міністерства оборони України.

Фінансовий контроль у збройних силах безпосередньо пов'язаний з проведенням документальних ревізій та перевірок фінансово-господарської діяльності військ метою яких є забезпечення правильного, доцільно-економічного та ефективного використання коштів, виділених на оборону країни та збереження державної власності.

В умовах сучасної економіки і реформування збройних сил вважаємо за доцільне виділити головні напрями, в яких проявляється зміст, завдання і значення фінансового контролю.

1. Активне сприяння виконанню рішень Президента і Уряду України в становленні та розвитку незалежної, самостійної держави та підтримки боєздатності її армії. Відомо, що будь-який контроль, у тому числі і фінансовий, витікає із сутності самої державної влади. З розпадом колишнього Радянського Союзу і створенням незалежної держави фінансовий контроль поступово набуває нового державного змісту і сенсу, так як найважливішою особливістю його функціонування є демократія та господарсько-організаторська і культурно-виховна функції. У виконанні цієї функції демократичної держави, особливо щодо становлення нового суспільства і його збройних сил, фінансовий контроль проводиться за рівнем виконаних робіт і споживання, ходом виконання поставлених завдань, ефективністю організації. На усіх рівнях управління є гострою зброєю держави, що дозволяє бачити дієвість і реальність обраного шляху у сфері економічних перетворень, корегувати заходи що проводяться, і через найбільш раціонально відповідаючі вимоги впливати на організацію всієї роботи і здобувати довіру громадян України.

Зауважимо, що фінансовий контроль у збройних силах не епізодичні заходи, а постійні. Вони є дуже важливою складовою організаційної роботи держави за управлінням військами.

2. Організація і налагодження економіки в нових умовах існування країни, у тому числі і збройних силах. Перебудова нашого суспільства вимагає відповідної мобілізації громадян України, організації праці,

підвищення створення та якісного розподілу валового внутрішнього продукту. Зазначене пов'язано з виконанням великого обсягу роботи, в якій активну роль відіграє фінансовий контроль, за допомогою якого не тільки виявляються, але і виправляються помилки.

Підкреслимо, що військовий фінансовий контроль необхідний для правильного функціонування і розвитку армії нашого демократичного суспільства.

3. Збереження державної власності. Особливо це помітно зараз, сучасний стан економіки повністю залежить від громадян України, їх відношенням до державної власності, щоб вони відчували себе господарями того, що має держава. У вирішенні питань державної власності і впровадження в життя режиму економії, фінансовий контроль прямо впливає на фінансово-економічний стан Збройних Сил України. На нашу думку, саме фінансовий контроль через систематизацію, аналіз і оцінку економічних процесів дає реальну інформацію щодо боєздатності Української армії, попереджує фінансові та інші порушення.

Зауважимо, що Уряд України, керівництво Міністерства оборони вимагають прийняття конкретних заходів з усіх випадків злочинного ставлення до державної власності, ретельного розгляду кожного випадку крадіжок та інших зловживань, а також рекомендують, щоб кожна вкрадена і незаконно витрачена гривня була обов'язково відшкодована державі. При цьому необхідно залучати до відповідальності не тільки осіб, які винні в крадіжках, втратах державної власності, але і тих, хто сприяє цьому і не вживає заходів щодо цих осіб.

4. Дієвість фінансового контролю. Безумовно нашій державі та її збройним силам не потрібен паперовий, формальний, бюрократичний контроль, а необхідний дієвий, реальний, справжній, щоб відповідав сучасним вимогам з вирішення економічних і політичних завдань нашого суспільства і якісного переходу української армії на професійну основу комплектування.

Зауважимо, що дієвість, цілеспрямованість фінансового контролю спрямована на розв'язання актуальних питань, які є у збройних силах. Це, в першу чергу, підвищення рівня соціального захисту особового складу, оновлення і модернізація військової техніки і озброєння, покращення науково-дослідницьких, дослідно-конструкторських робіт, які прямо впливають на боєздатність військ.

5. Організуюча і виховна роль контролю. Українському суспільству, його збройним силам, доцільно нагадати, що потрібні не тільки нові розпорядження Президента, Уряду України, але і необхідний контроль за їх виконанням, а для цього потрібні кваліфіковані спеціалісти.

Міністр оборони особисто і через Департаменти Контрольно-ревізійної служби та фінансів Міністерства оборони України постійно слідкує за дієвістю фінансового контролю і своєчасно вживає необхідних заходів щодо його удосконалення. Наприклад, з урахуванням особливостей реформування збройних сил була дана орієнтація на проведення ревізій контрольно-ревізійними органами замість перевірок і створення територіальних контрольно-ревізійних управлінь. Стосовно цього були видані накази Міністра оборони України № 61 та № 234, 2006 року, відповідно “Про затвердження змін до Інструкції про порядок проведення ревізії і перевірок та реалізації їх матеріалів органами контрольно-ревізійної служби Збройних Сил України” [7] та “Про затвердження Положення про контрольно-ревізійний Департамент Міністерства оборони України та Типового положення про Територіальне контрольно-ревізійне управління” [8].

Дослідивши зміст, завдання фінансового контролю, його функції і значення у реформуванні збройних сил треба зауважити, що він є одним із основних важелів держави, який використовується для успішного виконання завдань, які стоять перед нею, а також для здійснення якісного, більш ефективного керівництва суспільством.

Основною законодавчо-правовою базою, що регламентує фінансовий контроль, поряд з тими, що діяли раніше, є національні правила й організація контрольно-ревізійної роботи. Але, в них не достатньо конкретних пропозицій і рекомендацій, що дозволили б державі визначити чіткий порядок функціонування з урахуванням практичного досвіду і вимог сучасних стандартів стосовно підвищення фінансово-економічного становища України.

Для розв’язування цих проблем необхідне розроблення і застосування нових форм, методології та алгоритму фінансового контролю. Тому актуальність дослідження полягає в розробці пропозицій і в створенні інтегрованих прийомів здійснення контрольно-ревізійної роботи, що відповідають сучасним вимогам не тільки в господарстві держави, а й окремо в фінансово-господарській діяльності збройних сил.

Використані джерела інформації:

1. Закон України від 26.01.93 р. Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні: №2939-ХП // ВВР України. – 1993. – № 13. – 110 с.
2. Наказ Міністра оборони України від 12.09.2007 р. - №522 „Про затвердження Положення про фінансовий контроль у Міністерстві оборони України та Збройних Силах України //Військове видавництво України “Варта”. – 146 с.
3. Облік військового майна у бюджетних установах Збройних Сил України: - посібник за ред. І. Ю. Марко. – К., Знання України, 2005. – 512 с.
4. Наказ Міністра оборони України від 16.07.1997 р. № 300 Про затвердження Положення про військово (корабельне) господарство Збройних Сил України: // Військове видавництво України “Варта”. – 248 с.

5. Наказ Міністра оборони від 28.10.2006 р. № 625 “Про затвердження Положення про фінансове господарство військової частини ЗС України”: // Військове видавництво України “Варта”. – 111 с.
6. Усач Б.Ф. Контроль і ревізія: підручник. – 4е видання. – К: Знання-Прес, 2002. – 253 с.
7. Наказ Міністра Оборони України від 6.02.2006 р. № 61 “Про затвердження змін до Інструкції про порядок проведення ревізії і перевірок та реалізації їх матеріалів органами контрольно-ревізійної служби Збройних Сил України”: // МОУ. – К., 2006. – 2 с.
8. Наказ Міністра оборони України від 28.04.2006 р. № 234 Про затвердження Положення про Контрольно-ревізійний департамент Міністерства оборони України та типового Положення про територіальне контрольно-ревізійне управління: // МОУ. – К., 2006. – 12 с.

УДК 339.74

*Булкот О.В., асистент кафедри
міжнародної економіки,
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка*

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ВАЛЮТНОЇ ПОЛІТИКИ КРАЇНАМИ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Узагальнено теоретичні підходи до трактування поняття валютна політика. Виділено та проаналізовано основні теорії курсоутворення. Визначено особливості реалізації валютної політики країнами з різними типами економічних систем.

Обобщены теоретические подходы к определению понятия валютная политика. Выделены и проанализированы основные теории курсообразования. Определены особенности реализации валютной политики странами с разными типами экономических систем.

The theoretical approaches to defining the term “currency policy” are summarized. The main theories that explain the choice of the system of exchange rates in a country are analyzed. The special features of the realization of currency policy by countries with different types of economic systems are defined.

Вступ. Ефективне функціонування та сучасна трансформація валютного ринку знаходяться на перехресті суперечливих інтересів та важко сумісних цілей різних учасників економічної діяльності таких як: окремі держави та міждержавні об’єднання, експортери та імпортери, банки, іноземні інвестори, населення та ін. Валютні ринки країн з різними типами економічних систем по-різному реагують на зміни у глобальному валютному середовищі, спричинені процесами загальної економічної глобалізації. Разом з тим, у валютній політиці країн світу, що досягли різного рівня економічного та соціального розвитку з’являється більше спільних проблем валютного регулювання, вирішення яких є завданням